Draft Release Version

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः श्री गुरुभ्यो नमः हरिः ओं

कृष्ण यजुर्वेदीय तैतिरीय संहिता क्रम पाठः

पञ्चम काण्डे तृतीय प्रश्नः

5	कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः	3
5	5.3 पञ्चम काण्डे तृतीय प्रश्नः – चितीनाम् निरूपणं	3

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः

श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

5 कृष्ण यजुर्वेदीय तैतिरीय संहिता क्रम पाठः

5.3 <u>पञ्चम काण्डे तृतीय प्रश्नः – चितीनाम् निरूपणं</u> TS 5.3.1.1 - Kramam

उथ्सन्नयज्ञों वै । उथ्सन्नयज्ञ इत्युंथ्सन्न – यज्ञः । वा एषः ।

एष यत् । यदिग्नः । अग्निः किम् । किम् वा । वाऽह । अहैतस्य ।

एतस्य क्रियते । क्रियते किम् । किम् वा । वा न । न यत् । यद् वै ।

एतस्य क्रियते । क्रियते किम् । किम् वा । वा न । न यत् । यद् वै ।

वै यज्ञस्य । यज्ञस्य क्रियमाणस्य । क्रियमाणस्यान्तर्यन्ति ।

अन्तर्यन्ति पूयित । अन्तर्यन्तीत्यन्तः – यन्ति । पूयिति वै । वा अस्य ।

अस्य तत् । तदाश्विनीः । आश्विनीरुप । उप दधाति । दधात्यश्विनौ ।

अश्विनौ वै । वै देवानाम् । देवानाम् भिषजौ । भिषजौ ताभ्याम् ।

अश्विनौ वै । वे देवानाम् । अस्मै भेषजम् । भेषजम् करोति । करोति

पञ्च । पञ्चोप । उप दधाति । दधाति पाङ्कः । पाङ्को यज्ञः ।

यज्ञो यावान् । यावानेव । एव यज्ञः । यज्ञस्तस्मै । तस्मै भेषजम् ।

भेषजम् करोति । करोत्यृतव्याः । ऋतव्या उप । उप दधाति । दधात्यृत्नाम् । ऋतूनाम् क्लुप्त्यै । क्लुप्त्यै पञ्च । 1 (50/52) TS 5.3.1.2 - Kramam पञ्चोप । उप दधाति । दधाति पञ्च । पञ्च वै । वा ऋतवः । ऋतवो यावन्तः । यावन्त एव । एवर्तवः । ऋतवस्तान् । तान् कल्पयति । कल्पयति समानप्रभृतयः । समानप्रभृतयो भवन्ति । समानप्रभृतय इति समान – प्रभृतयः । भवन्ति समानोदर्काः । समानोदर्कास्तस्मात् । समानोदर्का इति समान – उदर्काः । तस्माथ् समानाः । समाना ऋतवः । ऋतव एकेन । एकेन पदेन । पदेन व्यावर्तन्ते । व्यावर्तन्ते तस्मात् । व्यावर्तन्त इति वि–आवर्तन्ते । तस्मादृतवः । ऋतवो व्यावर्तन्ते । व्यावर्तन्ते प्राणभृतः । व्यावर्तन्त इति वि – आवर्तन्ते । प्राणभृत उप । प्राणभृत इति प्राण – भृतः । उप दधाति । दधात्यृतुषु । ऋतुष्वेव । एव प्राणान् । प्राणान् दंधाति । प्राणानिति प्र – अनान् । दधाति तस्मात् । तस्माथ् समानाः । समानाः सन्तः । सन्तं ऋतवः । ऋतवो न । न जीर्यन्ति । जीर्यन्त्यथो । अथो प्र । अथो इत्यथो । प्र जनयति । जनयत्येव ।

एवैनान् । एनानेषः । एष वै । वै वायुः । वायुर् यत् । यत् प्राणः । प्राणो यत् । प्राण इति प्र – अनः । यदृतव्याः । ऋतव्या उपधाय । उपधाय प्राणभृतः । उपाधायेत्युप – धाय । प्राणभृत उपदधाति । प्राणभृत इति प्राण – भृतः । 2 (50/60)

TS 5.3.1.3 - Kramam

उपद्याति तस्मात् । उपद्यातीत्युप – द्याति । तस्माथ् सर्वान् । सर्वानृतून् । ऋतूननु । अनु वायुः । वायुरा । आ वरीवर्ति । वरीवर्ति वृष्टिसनीः । वृष्टिसनीरुपं । वृष्टिसनीरिति वृष्टि–सनीः । उपं दधाति । दधाति वृष्टिम् । वृष्टिमेव । एवाव । अव रुन्धे । रुन्धे यत् । यदेकथा । एकधोपदद्ध्यात् । एकधित्येक – धा । उपदद्ध्यादेकम् । उपदद्ध्यादित्युप – दद्ध्यात् । एकमृतुम् । ऋतुम् वर्.षेत् । वर्.षेदनुपरिहारम् । अनुपरिहारण् सादयति । अनुपरिहार मित्यनु-परिहारम् । सादयति तस्मात् । तस्माथ् सर्वान् । सर्वानृतून् । ऋतून् वर्.षति । वर्.षति यत् । यत् प्राणभृतः । प्राणभृतं उपधायं । प्राणभृतं इति प्राण-भृतः । उपधायं वृष्टिसनीः ।

```
उपधायेत्युप – धाय । वृष्टिसनीरुपदधाति । वृष्टिसनीरिति
वृष्टि – सनीः । उपद्याति तस्मात् । उपद्यातीत्युप – द्याति ।
तस्माद् वायुप्रच्युता । वायुप्रच्युता दिवः । वायुप्रच्युतेति
वायु – प्रच्युता । दिवो वृष्टिः । वृष्टिरीर्ते । ईर्ते पशवः । पशवो वै ।
वै वयस्याः । वयस्या नानामनसः । नानामनसः खलु । नानामनस
इति नाना – मनसः । खलु वै । वै पशवः । पशवो नानाव्रताः ।
नानाव्रतास्ते । नानाव्रता इति नाना – व्रताः । तेऽपः । अप एव ।
एवाभि । अभि समनसः । समनसौ यम् ।
समनस इति स – मनसः। 3 (50/63)
TS 5.3.1.4 - Kramam
यम् कामयेत । कामयेतापशुः । अपशुः स्यात् । स्यादिति ।
इति वयस्याः । वयस्यास्तस्य । तस्योपधाय । उपधायापस्याः ।
उपधायेत्युप – धायं । अपस्यां उपं । उपं दद्ध्यात् ।
दद्ध्यादसम्(२)ज्ञानम् । असम्(२)ज्ञानमेव ।
पशुभिः करोति । पशुभिरितिं पशु-भिः । करोत्यपशुः । अपशुरेव ।
```

एव भवति । भवति यम् । यम् कामयेत । कामयेत पशुमान् । पशुमान्थ् स्यात् । पशुमानिति पशु – मान् । स्यादिति । इत्यपस्याः । अपस्यास्तस्य । तस्योपधाय । उपधाय वयस्याः । उपधायेत्युप – धाय । वयस्या उप । उप दद्ध्यात् । दद्ध्याथ् सम्(2)ज्ञानम् । सम्(2)ज्ञानमेव । सम्(2)ज्ञानमिति सम् – ज्ञानम् । एवास्मै । अस्मै पशुभिः । पशुभिः करोति । पशुभिरिति पशु – भिः । करोति पशुमान् । पशुमानेव । पशुमानिति पशु – मान् । एव भवति । भवति चतस्रः । चतस्रः पुरस्तात् । पुरस्तादुप । उप दधाति । दधाति तस्मात् । तस्माच्चत्वारि । चत्वारि चक्षुषः । चक्षुषो रूपाणि । रूपाणि द्वे । द्वे शुक्ले । द्वे इति द्वे । शुक्ले हे । शुक्ले इति शुक्ले । हे कृष्णे । हे इति हे । कृष्णे मूर्व्झन्वतीः । कृष्णे इति कृष्णे । 4 (50/62) **TS 5.3.1.5 - Kramam** मूर्द्धन्वतीर् भवन्ति । मूर्द्धन्वतीरिति मूर्द्धन्न्–वतीः । भवन्ति तस्मात् । ा ॥ ॥ ॥ । तस्मात् पुरस्तात् । पुरस्तान् मूर्द्धा । मूर्द्धा पञ्च । पञ्च दक्षिणायाम् । दक्षिणाया ७ श्रोण्याम् । श्रोण्यामुपं ।

उप दधाति । दधाति पञ्च । पञ्चोत्तरस्याम् । उत्तरस्याम् तस्मात् । उत्तरस्यामित्युत् – तरस्याम् । तस्मात् पश्चात् । पश्चाद् वर्.षीयान् । वर्.षीयान् पुरस्तात्प्रवणः । पुरस्तात्प्रवणः पशुः । पुरस्तात्प्रवण इति पुरस्तात् – प्रवणः । पशुर् बस्तः । बस्तो वयः । वय इति । इति दक्षिणे । दक्षिणेऽ्सं । अ॰्स उप । उप दधाति । दधाति वृष्णिः । वृष्णिर् वयः । वय इति । इत्युत्तरे । उत्तरेऽ्सौ । उत्तर इत्युत्–तरे । अर्सावेव । एव प्रति । प्रति दधाति । दधाति व्याघ्रः । व्याघ्रो वयः । वय इति । इति दक्षिणे । दक्षिणे पक्षे । पक्ष उप । उप दधाति । दधाति सि॰्हः । सि॰्हो वयः । वय इति । इत्युत्तरे । उत्तरे पक्षयोः । उत्तर इत्युत् – तरे । पक्षयोरेव । एव वीर्यम् । वीर्यम् दधाति । दधाति पुरुषः । पुरुषो वयः । वय इति ( ) । इति मद्ध्ये । मद्ध्ये तस्मात् । तस्मात् पुरुषः । पुरुषः पशूनाम् । पशूनामधिपतिः । अधिपतिरित्यधि – पतिः ॥ 5 (50/60) (क्लृप्त्यां – उपधायं – प्राणभृतः – समनसः – कृष्णे – पुरुषो वय इति – पञ्च च) (A1)

TS 5.3.2.1 - Kramam इन्द्राग्नी अव्यथमानाम् । इन्द्राग्नी इतीन्द्रं – अग्नी । अव्यथमानामिति । इति स्वयमातृण्णाम् । स्वयमातृण्णामुपं । स्वयमातृण्णामिति स्वयम् – आतृण्णाम् । उपं दधाति । दधातीन्द्राग्निभ्याम् । इन्द्राग्निभ्याम् ँवै । इन्द्राग्निभ्यामितीन्द्राग्नि – भ्याम् । वा इमौ । इमौ लोकौ । लोकौ विधृतौ । विधृतावनयोः । विधृताविति वि – धृतौ । अनयोर् लोकयोः । लोकयोर् विधृत्यै । विधृत्या अधृता । विधृत्या इति वि-धृत्यै । अधृतेव । इव वै । वा एषा । एषा यत् । यन् मद्ध्यमा । मद्ध्यमा चितिः । चितिरन्तरिक्षम् । अन्तरिक्षमिव । इव वै । वा एषा । एषेन्द्रांग्नी । इन्द्रांग्नी इति । इन्द्रांग्नी इतीन्द्रं – अग्नी । इत्याह । आहेन्द्राग्नी । इन्द्राग्नी वै । इन्द्राग्नी इतीन्द्रं – अग्नी । वै देवानाम् । देवानामोजोभृतौ । ओजोभृतावोजसा । ऑजोभृतावित्योजः – भृतौ । ऑजसैव । एवैनाम् । एनामन्तरिक्षे । अन्तरिक्षे चिनुते । चिनुते धृत्यै । धृत्यै स्वयमातृण्णाम् । स्वयमातृण्णामुपं । स्वयमातृण्णामिति स्वयम् – आतृण्णाम् ।

तैतिरीय संहिता क्रम पाठे (TS 5.3)

उप दधाति । दधात्यन्तरिक्षम् । अन्तरिक्षम् ँवै । वै स्वयमातृण्णा । स्वयमातृण्णाऽन्तरिक्षम् । स्वयमातृण्णेति स्वयम् – आतृण्णा । अन्तरिक्षमेव । एवोप । उप धत्ते । धत्तेऽश्वम् । अश्वमुप । उप घ्रापयति । ६ (50/60)

TS 5.3.2.2 - Kramam

घ्रापयति प्राणम् । प्राणमेव । प्राणमिति प्र – अनम् । एवास्याम् । अस्याम् दधाति । दधात्यथौ । अथौ प्राजापत्यः । अथौ इत्यथौ । प्राजापत्यो वै । प्राजापत्य इति प्राजा – पत्यः । वा अश्वः । अश्वः प्रजापतिना । प्रजापतिनैव । प्रजापतिनेति प्रजा-पतिना । एवाग्निम् । अग्निम् चिनुते । चिनुते स्वयमातृण्णा । स्वयमातृण्णा भवति । स्वयमातृण्णेति स्वयम् – आतृण्णा । भवति प्राणानाम् । प्राणानामुथ्सृष्ट्यै । प्राणानामिति प्र – अनानाम् । उथ्सृष्ट्या अथौ । उथ्सृष्ट्या इत्युत् – सृष्ट्यै । अथो सुवर्गस्य । अथो इत्यथो । सुवर्गस्य लोकस्य । सुवर्गस्येति सुवः-गस्य । लोकस्यानुख्यात्यै । अनुख्यात्यै देवानाम् । अनुख्यात्या इत्यनु – ख्यात्यै । देवानाम् ँवै । वै सुंवर्गम् । सुवर्गम् लाकम् । सुवर्गमिति सुवः – गम् ।

लोकम् यताम् । यताम् दिशः । दिशः सम् । समळ्लीयन्त । अब्लीयन्त ते । त एताः । एता दिश्याः । दिश्या अपश्यन्त् । अपञ्यन् ताः । ता उपं । उपादधत । अदधत ताभिः । ताभिर् वै । वै ते । ते दिशः । दिशोऽदृ एहन्न् । अदृ एहन् यत् । यद् दिश्याः । . दिश्या उपद्याति । उपद्याति दिशाम् । उपद्यातीत्युप – द्याति । दिशाम् वधृत्यै । विधृत्यै दशं । विध्यत्या इति वि – धृत्यै । । । । । । । । । । दश प्राणभृतः । प्राणभृतः पुरस्तात् । प्राणभृतः इति प्राण – भृतः । पुरस्तादुप । उप दधाति । ७ (५०/६४) TS 5.3.2.3 - Kramam द्धाति नव । नव वै । वै पुरुषे । पुरुषे प्राणाः । प्राणा नाभिः । प्राणा इति प्र-अनाः । नाभिर् दशमी । दशमी प्राणान् । प्राणानेव । प्राणानिति प्र – अनान् । एव पुरस्तात् । पुरस्ताद् धत्ते । धत्ते _ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ तस्मात् । तस्मात् पुरस्तात् । पुरस्तात् प्राणाः । प्राणा ज्योतिष्मतीम् । प्राणा इति प्र – अनाः । ज्योतिष्मतीमुत्तमाम् । उत्तमामुपं । उत्तमामित्युत् – तमाम् । उपं दधाति । दधाति तस्मात् ।

तस्मात् प्राणानाम् । प्राणानाम् वाक् । प्राणानामिति प्र – अनानाम् । वाग् ज्योतिः । ज्योतिरुत्तमा । उत्तमा दश । उत्तमेत्युत् – तमा । दशोप । उप दधाति । दधाति दशाक्षरा । दशाक्षरा विराट् । दशाक्षरिति दश – अक्षरा । विराइ विराट् । विराडिति वि – राट् । विराह छन्दसाम् । विराडिति वि–राट् । छन्दसाम् ज्योतिः । ज्योतिर् ज्योतिः । ज्योतिरेव । एव पुरस्तात् । पुरस्ताद् धत्ते । धत्ते तस्मात् । ज्योतिः । ज्योतिरेव । पुरस्तान् ज्योतिः । ज्योतिरुप । उपास्महे । आस्महे छन्दार्श्स । छन्दार्श्स पशुषु । पशुष्वाजिम् । आजिमयुः । अयुस्तान् । तान् बृहती । बृहत्युत् । उदजयत् । अजयत् तस्मात् । तस्माद् बार्हताः । बार्हताः पश्चः । 8 (50/59)

TS 5.3.2.4 - Kramam

पश्च उच्यन्ते । उच्यन्ते मा । मा छन्दः । छन्द इति । इति दक्षिणतः । दक्षिणत उप । उप दधाति । दधाति तस्मात् । तस्माद् दक्षिणावृतः । दक्षिणावृतो मासाः । दक्षिणावृत इति दक्षिणा – आवृतः । मासाः पृथिवी । पृथिवी छन्दः । छन्द इति । इति पश्चात् । पश्चात् प्रतिष्ठित्यै । प्रतिष्ठित्या अग्निः । प्रतिष्ठित्या इति प्रति – स्थित्यै । अग्निर् देवता ।

देवतेति । इत्युत्तरतः । उत्तरत ओजः । उत्तरत इत्युत् – तरतः । ओजो वै । वा अग्निः । अग्निरोजः । ओज एव । एवोत्तरतः । उत्तरतो धत्ते । उत्तरत इत्युत् – तरतः । धत्ते तस्मात् । तस्मादुत्तरतोऽभिप्रयायी । उत्तरतोऽभिप्रयायी जयति । उत्तरतोऽभिप्रयायीत्युत्तरतः – अभिप्रयायी । जयति षट्त्रिण्ञात् । षट्त्रिण्ञाथ् सम् । षट्त्रिण्ञादिति षट्-त्रिण्ञात् । सम्पद्यन्ते । पद्यन्ते षट्त्रिण्ञादक्षरा । षट्त्रिण्ञादक्षरा बृहती । षट्त्र ए्रादक्षरेति षट्त्रि ए्रात् – अक्षरा । बृहती बार्.हताः । बार्.हताः पञ्चावः । पञ्चावो बृहत्या । बृहत्यैव । एवास्मैं । अस्मै पशून् । पशूनव । अव रुन्धे । रुन्धे बृहती । बृहती छन्दसाम् । छन्दसा७ स्वाराज्यम् । स्वाराज्यम् परि । स्वाराज्यमिति स्व-राज्यम् । परीयाय । इयाय यस्य । यस्यैताः ( ) । एता उपधीयन्ते । 9 (50/58) **TS 5.3.2.5 - Kramam** उपधीयन्ते गच्छति । उपधीयन्त इत्युप – धीयन्ते । गच्छति स्वाराज्यम् । स्वाराज्य एं सप्त । स्वाराज्यमिति स्व – राज्यम् । सप्त वालखिल्याः । वालखिल्याः पुरस्तात् । वालखिल्या इति वाल – खिल्याः । पुरस्तादुप । उप दधाति । दधाति सप्त ।

सप्त पश्चात् । पश्चाथ् सप्त । सप्त वै । वै शीर्.षण्याः । शीर्.षण्याः प्राणाः । प्राणा द्वौ । प्राणा इति प्र – अनाः । द्वाववाञ्चौ । अवाञ्चौ प्राणानाम् । प्राणानां सवीर्यत्वायं । प्राणानामिति प्र – अनानाम् । सवीर्यत्वायं मूर्द्धा । सवीर्यत्वायेति सवीर्य – त्वायं । मूर्द्धा असि । असि राट् । राडिति । इति पुरस्तात् । पुरस्तादुप । उप दधाति । दधाति यन्त्री । यन्त्री राट् । राडिति । इति पश्चात् । पश्चात् प्राणान् । प्राणानेव । प्राणानिति प्र – अनान् । एवास्मै । अस्मै समीचः । समीचों दधाति । दधातीति दधाति ॥ 10 (34/41) (अश्वमुपं -पुरस्तादुप - बार्.हता - एता - श्रतुस्त्रिण्शच्च) (A2) TS 5.3.3.1 - Kramam देवा वै । वै यत् । यद् यज्ञे । यज्ञेऽकुर्वत । अकुर्वत तत् । तदसुंगः । असुरा अकुर्वत । अकुर्वत ते । ते देवाः । देवा एताः । एता अक्ष्णयास्तोमीयाः । अक्ष्णयास्तोमीया अपश्यन् । अक्ष्णयास्तोमीया इत्यक्ष्णया – स्तोमीयाः । अपश्यन् ताः । ता अन्यथा । अन्यथाऽनूच्य । अनूच्यान्यथा । अनूच्येत्यनु – उच्य । अन्यथोप । उपादधत । अदधत तत् । तदसुराः । असुरा न । नान्ववायन्न् ।

अन्ववायन् ततः । अन्ववायन्नित्यनु – अवायन्न् । ततो देवाः । देवा अभवन्न् । अभवन् परा । पराऽसुराः । असुरा यत् । यदक्ष्णयास्तोमीयाः । अक्ष्णयास्तोमीया अन्यथा । अक्ष्णयास्तोमीया इत्यक्ष्णया – स्तोमीयाः । अन्यथाऽनूच्य । अनूच्यान्यथा । अनूचेत्यनु – उच्य । अन्यथोपदधाति । उपदधाति भ्रातृव्याभिभूत्यै । उपदधातीत्युप – दधाति । भ्रातृव्याभिभूत्यै भवति । भ्रातृव्याभिभूत्या इति भ्रातृव्य – अभिभूत्यै । भवत्यात्मना । आत्मना परा । पराऽस्य । अस्य भ्रातृव्यः । भ्रातृव्यो भवति । भवत्याशुः । आशुस्त्रिवृत् । त्रिवृदिति । त्रिवृदिति त्रि – वृत् । इति पुरस्तात् । पुरस्तादुप । उप दधाति । दधाति यज्ञमुखम् । यज्ञमुखम् वै । यज्ञमुखमिति यज्ञ – मुखम् । वै तिवृत् । तिवृद् यज्ञमुखम् । त्रिवृदिति त्रि – वृत् । 11 (50/60) **TS 5.3.3.2 - Kramam**

यज्ञमुखमेव । यज्ञमुखमिति यज्ञ – मुखम् । एव पुरस्तात् । पुरस्ताद्

वि । वि यातयति । यातयति व्योम । व्योम सप्तद्शः । व्योमिति

वि – ऑम । सप्तद्श इति । सप्तद्श इति सप्त – द्शः ।

तैतिरीय संहिता क्रम पाठे (TS 5.3)

ा । । । । । । इति दक्षिणतः । दक्षिणतोऽन्नम् । अन्नम् ँवै । वै व्योम । व्योमान्नम् । व्योमेति वि – ऒम । अन्नर्ं सप्तद्शः । सप्तद्शोऽन्नम् । सप्तद्श इति सप्त – दशः । अन्नमेव । एव दक्षिणतः । दक्षिणतो धत्ते । धत्ते तस्मात् । तस्माद् दक्षिणेन । दक्षिणेनान्नम् । अन्नमद्यते । अद्यते धरुणः । धरुणं एकवि ्राः । एकवि ्रा इति । एकवि ्रा इत्येंक – वि॰्शः । इति पश्चात् । पश्चात् प्रतिष्ठा । प्रतिष्ठा वै । प्रतिष्ठेति प्रति – स्था । वा एकवि एकः । एकवि एकः प्रतिष्ठित्यै । एकवि एक इत्यें क – वि एकाः । प्रतिष्ठित्यै भान्तः । प्रतिष्ठित्या इति प्रति – स्थित्यै । भान्तः पञ्चदशः । पञ्चदश इति । पञ्चदश इति पञ्च – दशः । इत्युत्तरतः । उत्तरत ओजः । उत्तरत इत्युत्–तरतः । ओजो वै। वै भान्तः। भान्त ओजः। ओजः पञ्चदशः। पञ्चदश ऑजः । पञ्चदश इति पञ्च – दशः । ऑज एव । एवोत्तरतः । उत्तरतो धत्ते । उत्तरत इत्युत् – तरतः । धत्ते तस्मात् । तस्मादुत्तरतोऽभिप्रयायी । उत्तरतोभिप्रयायी जयति । उत्तरतोभिप्रयायीत्युत्तरतः – अभिप्रयायी । जयति प्रतूर्तिः ।

प्रतूर्तिरष्टादशः । प्रतूर्तिरिति प्र – तूर्तिः । अष्टादश इति । अष्टादश इत्यष्टा – दशः । इति पुरस्तात् । पुरस्तादुपं । 12 (50/66) **TS 5.3.3.3 - Kramam** उप दथाति । दथाति द्यौ । द्यौ त्रिवृतौ । त्रिवृतावभिपूर्वम् । त्रिवृताविति त्रि - वृतौ । अभिपूर्वम् यज्ञमुखे । अभिपूर्वमित्यभि - पूर्वम् । यज्ञमुखे वि । यज्ञमुख इति यज्ञ – मुखे । वि यातयति । यातयत्यभिवर्तः । अभिवर्तः सविङ्शः । अभिवर्त इत्यभि – वर्तः । सविज्ञा इति । सविज्ञा इति स – विज्ञाः । इति दक्षिणतः । दक्षिणतोऽन्नम् । अन्नम् वै । वा अभिवर्तः । अभिवर्तोऽन्नम् । अभिवर्त इत्यंभि – वर्तः । अन्नण् सविज्ञाः । सविज्ञोऽन्नम् । सविज्ञा इति स – विज्ञाः । अन्नमेव । एव दक्षिणतः । दक्षिणतो . धत्ते । धत्ते तस्मात् । तस्माद् दक्षिणेन । दक्षिणेनान्नम् । अन्नमद्यते । अद्यते वर्चः । वर्चौ द्वाविज्ञः । द्वाविज्ञा इति । इति पश्चात् । पश्चाद् यत् । यद् वि ्शतिः । वि ्शतिर् हे । हे तेन । हे इति हे । तेन विराजौ । विराजौ यत् । विराजाविति वि – राजौ । यद् द्वे । द्वे प्रतिष्ठा । द्वे इति द्वे । प्रतिष्ठा तेन । प्रतिष्ठेति प्रति – स्था ।

तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठे (TS 5.3)

तेन विराजोः । विराजोरेव । विराजोरिति वि–राजोः । एवाभिपूर्वम् । अभिपूर्वमन्नाद्ये । अभिपूर्वमित्यभि – पूर्वम् । अन्नाद्ये प्रति । अन्नाद्य इत्यन्न – अद्ये । प्रति तिष्ठति । तिष्ठति तपः । तपो नवद्राः । नवदश इति । नवदश इति नव – दशः । इत्युत्तरतः । उत्तरत स्तस्मात् । उत्तरत इत्युत् – तरतः । तस्माथ् सव्यः । सव्यो हस्तयोः । **13** (50/66) **TS 5.3.3.4 - Kramam** हस्तयोस्तपस्वितरः । तपस्वितरो योनिः । तपस्वितर इति तपस्वि – तरः । योनिश्चतुर्विज्ञाः । चतुर्विज्ञा इति । चतुर्विज्ञा । ॥ । । इति चतुः – विर्शः । इति पुरस्तात् । पुरस्तादुप । उप दधाति । दधाति चतुर्वि एशत्यक्षरा । चतुर्वि एशत्यक्षरा गायत्री । चतुर्वि ्शत्यक्षरिति चतुर्वि ्शति – अक्षरा । गायत्री गायत्री । गायत्री . यज्ञमुखम् । यज्ञमुखम् यज्ञमुखम् । यज्ञमुखमिति यज्ञ – मुखम् । यज्ञमुखमेव । यज्ञमुखमिति यज्ञ – मुखम् । एव पुरस्तात् । पुरस्ताद् वि । वि यातयति । यातयति गर्भाः । गर्भाः पञ्चविङ्शः ।

पञ्चिविण्श इति । पञ्चिविण्श इति पञ्च – विण्शः । इति दक्षिणतः । दक्षिणतोऽन्नम् । अन्नम् ँवै । वै गर्भाः । गर्भा अन्नम् । अन्नम् पञ्चवि एशः । पञ्चवि एशोऽन्नम् । पञ्चवि एश इति पञ्च – विञ्ञाः । अन्नमेव । एव दक्षिणतः । दक्षिणतो धत्ते । धत्ते तस्मात् । तस्माद् दक्षिणेन । दक्षिणेनान्नम् । अन्नमद्यते । अद्यत ऑजः । ऑजस्त्रिणवः । त्रिणव इति । त्रिणव इति त्रि – नवः । इति पश्चात् । पश्चादिमे । इमे वै । वै लोकाः । लोकास्त्रिणवः । त्रिणव एषु । त्रिणव इति त्रि – नवः । एष्वेव । एव लोकेषु । लोकेषु प्रति । प्रति तिष्ठति । तिष्ठति सम्भरणः । सम्भरण स्त्रयोवि एशः । सम्भरण इति सम् - भरणः । त्रयोवि एश इति । त्रयोविज्ञा इति त्रयः – विज्ञाः । इत्युत्तरतः । 14 (50/61) TS 5.3.3.5 - Kramam उत्तरतस्तरमात् । उत्तरत इत्युत् – तरतः । तस्माथ् सव्यः । सव्यो हस्तयोः । हस्तयोः सम्भार्यतरः । सम्भार्यतरः क्रतुः । सम्भार्यतर इति सम्भार्य – तरः । क्रतुरेकत्रिङ्शः । एकत्रिङ्श इति ।

एकत्रि ज्ञा इत्येक - त्रि ज्ञाः । इति पुरस्तात् । पुरस्तादुप । उप दधाति । दधाति वाक् । वाग् वै । वै क्रतुः । क्रतुर् यज्ञमुखम् । यज्ञमुखम् वाक् । यज्ञमुखमिति यज्ञ – मुखम् । वाग् यज्ञमुखम् । यज्ञमुखमेव । यज्ञमुखमिति यज्ञ – मुखम् । एव पुरस्तात् । पुरस्ताद् वि । वि यातयति । यातयति ब्रद्ध्नस्य । ब्रद्ध्नस्य विष्टपम् । विष्टपम् चतुस्त्रिण्ञाः । चतुस्त्रिण्शा इति । चतुस्त्रिण्शा इति चतुः – त्रिण्शः । इति दक्षिणतः । दक्षिणतोऽसौ । असौ वै । वा आदित्यः । आदित्यो ब्रद्ध्नस्य । ब्रद्ध्नस्य विष्टपम् । विष्टपम् ब्रह्मवर्चसम् । ब्रह्मवर्चसमेव । ब्रह्मवर्चसमितिं ब्रह्म – वर्चसम् । एव दक्षिणतः । दक्षिणतो धत्ते । धत्ते तस्मात् । तस्माद् दक्षिणः । दक्षिणोऽर्द्धः । अर्द्धौ ब्रह्मवर्चसितरः । ब्रह्मवर्चसितरः प्रतिष्ठा । ब्रह्मवर्चसितर इति ब्रह्मवर्चसि – तरः । प्रतिष्ठा त्रयस्त्रिण्ञाः । प्रतिष्ठेति प्रति – स्था । त्रयस्त्रिण्शा इति । त्रयस्त्रिण्शा इति त्रयः – त्रि ए्शः । इति पश्चात् । पश्चात् प्रतिष्ठित्यै । प्रतिष्ठित्यै नाकः । प्रतिष्ठित्या इति प्रति – स्थित्यै । नाकष्षिट्त्र ए्राः । षट्त्र ए्रा इति ।

षट्त्रज्ञ इति षट् – त्रिज्ञः । इत्युत्तरतः । उत्तरतः सुवर्गः । उत्तरतः इत्युत् – तरतः । सुवर्गी वै ( ) । सुवर्ग इति सुवः – गः । वै लोकः । लोको नाकः । नाकः सुवर्गस्य । सुवर्गस्य लोकस्य । सुवर्गस्य लोकस्य । सुवर्गस्य ति सुवः – गस्य । लोकस्य समध्यै । समध्या इति सम् – अष्ट्यै ॥ 15 (55/71) — (वै त्रिवृ – दिति पुरस्ताथ् – सव्य – स्त्रयोविज्ञा इति – सुवर्गी वै – पञ्च च) (A3)

TS 5.3.4.1 - Kramam

अग्नेर् भागः । भागोऽसि । असीति । इति पुरस्तात् । पुरस्तादुप । उप दधाति । दधाति यज्ञमुखम् । यज्ञमुखम् वै । यज्ञमुखमिति यज्ञ – मुखम् । वा अग्निः । अग्निर् यज्ञमुखम् । यज्ञमुखम् दीक्षा । यज्ञमुखमिति यज्ञ – मुखम् । दीक्षा यज्ञमुखम् । यज्ञमुखम् ब्रह्म । यज्ञमुखम् ब्रह्म । यज्ञमुखमिति यज्ञ – मुखम् । ब्रह्म यज्ञमुखम् । यज्ञमुखम् व्रिवृत् । यज्ञमुखमिति यज्ञ – मुखम् । त्रिवृद् यज्ञमुखम् । त्रिवृदिति व्यज्ञ – मुखम् । त्रिवृद् यज्ञमुखम् । त्रिवृदिति वि – वृत् । यज्ञमुखमेव । यज्ञमुखमिति यज्ञ – मुखम् । प्रस्तात् । पुरस्ताद् वि । वि यातयति । यातयति नृचाक्षसाम् । एव पुरस्तात् । पुरस्ताद् वि । वि यातयति । यातयति नृचाक्षसाम् ।

तैतिरीय संहिता क्रम पाठे (TS 5.3)

न्चक्षंसाम् भागः । नृचक्षंसामिति नृ – चक्षंसाम् । भागोऽसि । असीति । इति दक्षिणतः । दक्षिणतः शुश्रुवार्सः । शुश्रुवार्सो वै । वै नृचक्षंसः । नृचक्षसोऽत्रम् । नृचक्षंस इति नृ – चक्षंसः । अन्नम् धाता । धाता जाताय । जातायैव । एवास्मै । अस्मा अन्नम् । अन्नमपि । अपि दधाति । दधाति तस्मात् । तस्माज् जातः । जातोऽन्नम् । अन्नमति । अति जनित्रम् । जनित्र स्पृतम् । स्पृत्र सप्तदशः । सप्तदशः स्तोमः । सप्तदश इति सप्त – दशः । स्तोम इति । इत्याह । आहान्नम् । अन्नम् वै । वै जनित्रम् । जनित्रमन्नम् । 16 (50/59)

TS 5.3.4.2 - Kramam

अन्नर्ं सप्तद्रशः । सप्तद्रशोऽन्नम् । सप्तद्रश इति सप्त – द्रशः । अन्नमेव । एव दक्षिणतः । दक्षिणतो धत्ते । धत्ते तस्मात् । तस्माद् दक्षिणेन । दक्षिणेनान्नम् । अन्नमद्यते । अद्यते मित्रस्य । मित्रस्य भागः । भागोऽसि । असीति । इति पश्चात् । पश्चात् प्राणः । प्राणो वै। प्राण इति प्र – अनः। वै मित्रः। मित्रों ऽपानः। अपानो वरुणः । अपान इत्यप – अनः । वरुणः प्राणापानौ ।

प्राणापानावेव । प्राणापानाविति प्राण – अपानौ । एवास्मिन्न् । अस्मिन् दधाति । दधाति दिवः । दिवौ वृष्टिः । वृष्टिर् वाताः । वाताः स्पृताः । स्पृता एकवि एशः । एकवि एशः स्तोमः । एकवि एश इत्येक-वि॰्शः । स्तोम इति । इत्याह । आह प्रतिष्ठा । प्रतिष्ठा वै । प्रतिष्ठेति प्रति – स्था । वा एकवि एकः । एकवि एकः प्रतिष्ठित्यै । एकवि एक इत्येक – वि एशः । प्रतिष्ठित्या इन्द्रस्य । प्रतिष्ठित्या इति प्रति – स्थित्यै । इन्द्रस्य भागः । भागोऽसि । असीति । इत्युत्तरतः । उत्तरत ओजः । उत्तरत इत्युत् – तरतः । ओजो वै । वा इन्द्रः । इन्द्र ओजः । ओजो विष्णुः । विष्णुरोजः । ओजः क्षत्रम् । क्षत्रमोजः । ओजः पञ्चदशः । पञ्चदश ओजः । पञ्चदश इति पञ्च – दशः । 17 (50/60) TS 5.3.4.3 - Kramam ओज एव । एवोत्तरतः । उत्तरतो धत्ते । उत्तरत इत्युत् – तरतः । धत्ते तस्मात् । तस्मादुत्तरतोऽभिप्रयायी । उत्तरतोऽभिप्रयायी जयति । उत्तरतोऽभिप्रयायीत्युत्तरतः - अभिप्रयायी । जयति वसूनाम् । वसूनाम् भागः । भागोऽसि । असीति । इति पुरस्तात् । पुरस्तादुपं ।

उप दधाति । दधाति यज्ञमुखम् । यज्ञमुखम् वै । यज्ञमुखमिति यज्ञ – मुखम् । वै वसवः । वसवो यज्ञमुखम् । यज्ञमुख्य रद्राः । यज्ञमुखमिति यज्ञ – मुखम् । रुद्रा यज्ञमुखम् । यज्ञमुखम् . चतुर्वि एशः । यज्ञमुखमिति यज्ञ – मुखम् । चतुर्वि एशॊ यज्ञमुखम् । चतुर्वि ्रा इति चतुः – वि ्राः । यज्ञमुखमेव । यज्ञमुखमिति यज्ञ – मुखम् । एव पुरस्तात् । पुरस्ताद् वि । वि यातयति । यातयत्यादित्यानाम् । आदित्यानाम् भागः । भागोऽसि । असीति । इति दक्षिणतः । दक्षिणतोऽन्नम् । अन्नम् ँवै । वा आदित्याः । आदित्या अन्नम् । अन्नम् मरुतः । मरुतोऽन्नम् । अन्नम् गर्भाः । गर्भा अन्नम् । अन्नम् पञ्चवि एशः । पञ्चवि एशोऽन्नम् । पञ्चवि एश इति पञ्च – वि एशः । अन्नमेव । एव दक्षिणतः । वक्षिणतो धत्ते । धत्ते तस्मात् । तस्माद् दक्षिणेन । दक्षिणेनान्नम् । अन्नमद्यते । अद्यतेऽदित्यै । अदित्यै भागः । भागोऽसि । 18 (50/58) TS 5.3.4.4 - Kramam असीति । इति पश्चात् । पश्चात् प्रतिष्ठा । प्रतिष्ठा वै । प्रतिष्ठेति प्रति – स्था । वा अदितिः । अदितिः प्रतिष्ठा । प्रतिष्ठा पूषा ।

प्रतिष्ठेति प्रति – स्था । पूषा प्रतिष्ठा । प्रतिष्ठा त्रिणवः । प्रतिष्ठेति प्रति – स्था । त्रिणवः प्रतिष्ठित्यै । त्रिणव इति त्रि – नवः । प्रतिष्ठित्यै देवस्य । प्रतिष्ठित्या इति प्रति–स्थित्यै । देवस्य सवितुः । सवितुर् भागः । भागोऽसि । असीति । इत्युत्तरतः । उत्तरतो ब्रह्म । उत्तरत इत्युत् – तरतः । ब्रह्म वै । वै देवः । देवः संविता । सविता ब्रह्म । ब्रह्म बृहस्पतिः । बृहस्पतिर् ब्रह्म । ब्रह्म चतुष्टोमः । चतुष्टोमो ब्रह्मवर्चसम् । चतुष्टोम इति चतुः – स्तोमः । ब्रह्मवर्चसमेव । ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म - वर्चसम् । एवोत्तरतः । उत्तरतो धत्ते । उत्तरत इत्युत् – तरतः । धत्ते तस्मात् । तस्मादुत्तरः । उत्तरोऽर्द्धः । उत्तर इत्युत् – तरः । अर्द्धो ब्रह्मवर्चसितरः । ब्रह्मवर्चसितरः सावित्रवती । ब्रह्मवर्चसितर इति ब्रह्मवर्चसि – तरः । सावित्रवती भवति । सावित्रवतीतिं सावित्र – वती । भवति प्रसूत्यै । ब्राह्मणानामुदीची । उदीची सनिः । सनिः प्रसूता । प्रसूता धर्तः । प्रसूतेति प्र – सूता । धर्त्रश्चेतुष्टोमः । चतुष्टोम इति ।

चतुष्टोम इति चतुः – स्तोमः । इति पुरस्तात् । पुरस्तादुपं । उप दधाति । दधाति यज्ञमुखम् । यज्ञमुखम् ँवै । यज्ञमुखमिति यज्ञ – मुखम्। वै धर्त्रः। धर्त्रो यज्ञमुखम्। 19 (50/66) TS 5.3.4.5 - Kramam यज्ञमुखम् चतुष्टोमः । यज्ञमुखमिति यज्ञ – मुखम् । चतुष्टोमो . यज्ञमुखम् । चतुष्टोम इति चतुः – स्तोमः । यज्ञमुखमेव । यज्ञमुखमिति यज्ञ – मुखम् । एव पुरस्तात् । पुरस्ताद् वि । वि यातयति । यातयति यावानाम् । यावानाम् भागः । भागोऽसि । । ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ असीति । इति दक्षिणतः । दक्षिणतो मासाः । मासा वै । वै यावाः । यावां अर्द्धमासाः । अर्द्धमासा अयावाः । अर्द्धमासा । ॥ ॥ । । इत्यर्द्ध–मासाः । अयावास्तस्मात् । तस्माद् दक्षिणावृतः । दक्षिणावृतो मासाः । दक्षिणावृत इति दक्षिणा – आवृतः । मासा अन्नम् । अन्नम् वै । वै यावाः । यावा अन्नम् । अन्नम् प्रजाः । प्रजा अन्नम् । प्रजा इति प्र – जाः । अन्नमेव । एव दक्षिणतः । दक्षिणतो धत्ते । धत्ते तस्मात् । तस्माद् दक्षिणेन । दक्षिणेनान्नम् । अन्नमध्यते । अध्यत ऋभूणाम् । ऋभूणाम् भागः । भागोऽसि । असीति ।

इति पश्चात् । पश्चात् प्रतिष्ठित्यै । प्रतिष्ठित्यै विवर्तः । प्रतिष्ठित्या इति प्रति – स्थित्यै । विवर्तो ऽष्टाचत्वारि ज्ञाः । विवर्त इति वि – वर्तः । अष्टाचत्वारिज्ञा इति । अष्टाचत्वारिज्ञा इत्यष्टा – चत्वारिज्ञाः । इत्यत्तरतः । उत्तरतोऽनयोः । उत्तरत इत्युत् – तरतः । अनयोर लोकयोः । लोकयोः सवीर्यत्वाय । सवीर्यत्वाय तस्मात् । सवीर्यत्वायति सवीर्य – त्वायं । तस्मादिमौ । इमौ लोकौ । लोकौ समावद्वीयौँ । समावद्वियौँ यस्य । समावद्वीर्याविति समावत् – वीर्यौ । 20 (50/62) **TS 5.3.4.6 - Kramam** यस्य मुख्यवतीः । मुख्यवतीः पुरस्तात् । मुख्यवतीरिति मुख्यं – वतीः । पुरस्तादुपधीयन्ते । उपधीयन्ते मुख्यः । उपधीयन्त इत्युप – धीयन्ते । मुख्य एव । एव भवति । भवत्या । आऽस्य । अस्य मुख्यः । मुख्यों जायते । जायते यस्य । यस्यान्नवतीः । अन्नवतीर् दक्षिणतः । अन्नवतीरित्यन्न – वतीः । दक्षिणतोऽति । अत्यन्नम् । अन्नमा । आऽस्य । अस्यान्नादः । अन्नादो जायते । अन्नाद इत्यन्न – अदः । जायते यस्य । यस्य प्रतिष्ठावतीः ।

प्रतिष्ठावतीः पश्चात् । प्रतिष्ठावतीरिति प्रतिष्ठा – वतीः । पश्चात् प्रति । प्रत्येव । एव तिष्ठति । तिष्ठति यस्यं । यस्यौजस्वतीः । ओजस्वतीरुत्तरतः । उत्तरत ओजस्वी । उत्तरत इत्युत् – तरतः । ओजस्व्येव । एव भवति । भवत्या । आऽस्य । अस्यौजस्वी । ओजस्वी जायते । जायतेऽर्कः । अर्को वै । वा एषः । एष यत् । यदग्निः । अग्निस्तस्य । तस्यैतत् । एतदेव । एव स्तोत्रम् । स्तोत्रमेतत् । एतच्छस्त्रम् । शस्त्रम् यत् । यदेषा । एषा विधा । विधा विधीयते । विधेति वि – धा । 21 (50/57) TS 5.3.4.7 - Kramam विधीयतेऽर्के । विधीयत इति वि – धीयते । अर्क एव । एव तत् । तदर्क्यम् । अर्क्यमनु । अनु वि । वि धीयते । धीयतेऽति । अत्यन्नम् । अन्नमा । आऽस्य । अस्यान्नादः । अन्नादो जायते । अन्नाद इत्यंन्न – अदः । जायते यस्य । यस्यैषा । एषा विधा । विधा विधीयतें । विधेतिं वि – धा । विधियते यः । विधीयत इति वि – धीयते । य उ । उ च । चैनाम् । एनामॆवम् । एवम् वैद । वेद सृष्टीः । सृष्टीरुप । उप दधाति । दधाति यथासृष्टम् ।

```
पञ्चम काण्डे तृतीय प्रश्नः प्रथमः प्रश्नः - (TS 5.3)
```

यथासृष्टमेव । यथासृष्टमिति यथा – सृष्टम् । एवाव । अव रुन्धे । रुन्धे न । न वै । वा इदम् । इदम् दिवा । दिवा न । न नक्तम् । नक्तमासीत् । आसीदव्यावृत्तम् । अव्यावृत्तम् ते । अव्यावृत्तमित्यवि – आवृत्तम् । ते देवाः । देवा एताः । एता व्युष्टीः । व्युष्टीरपश्यन् । व्युष्टीरिति वि – उष्टीः । अपश्यन् ताः । ता उप । उपादधत । अदधत ततः । ततो वै । वा इदम् ( ) । इदम् वि । व्यौच्छत् । औच्छद् यस्य । यस्यैताः । एता उपधीयन्ते । उपधीयन्ते वि । उपधीयन्त इत्युप – धीयन्ते । व्येव । एवास्मै । अस्मा उच्छति । उच्छत्यथौं । अथों तमः । अथो इत्यथौं । तम एव । एवापं । अप हते । हत इति हते ॥ 22 (64/73) (वै जिनत्रम् – पञ्चदञ्गा –ऽदित्यै भागा – वै धर्त्रः – समावद्वीर्यै – विधा – ततौ वा इदम् – चतुर्दश च) (A4) **TS 5.3.5.1 - Kramam** अग्ने जातान् । जातान् प्र । प्रणुद । नुदा नः । नः सपलान् । सपत्नानिति । इति पुरस्तात् । पुरस्तादुप । उप दधाति । दधाति जातान् । जातानेव । एव भ्रातृव्यान् । भ्रातृव्यान् प्र । प्रणुदते ।

तैतिरीय संहिता क्रम पाठे (TS 5.3)

नुदते सहसा । सहसा जातान् । जातानिति । इति पश्चात् । पश्चाज् जनिष्यमाणान् । जनिष्यमाणानेव । एव प्रति । प्रति नुदते । नुदते चतुश्चत्वारि ए्राः । चतुश्चत्वारि ए्राः स्तोमः । चतुश्चत्वारि ए्रा इति चतुः – चत्वारि ्शः । स्तोम इति । इति दक्षिणतः । दक्षिणतो , ब्रह्मवर्चसम् । ब्रह्मवर्चसम् ँवै । ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म – वर्चसम् । वै चतुश्चत्वारि ए्राः । चतुश्चत्वारि ए्राॊ ब्रह्मवर्चसम् । चतुश्चत्वारि ए्रा इति चतुः – चत्वारि एशः । ब्रह्मवर्चसमेव । ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म – वर्चसम् । एव दक्षिणतः । दक्षिणतो धत्ते । धत्ते तस्मात् । तस्माद् दक्षिणः । दक्षिणोऽर्द्धः । अर्द्धो ब्रह्मवर्चसितरः । ब्रह्मवर्चसितरः षोडशः । ब्रह्मवर्चसितर इति ब्रह्मवर्चसि – तरः । षोडशः स्तोमः । स्तोम इति । इत्युत्तरतः । उत्तरत ओजः । उत्तरत इत्युंत् – तरतः । ओजो वै । वै षोंडशः । षोडश ओजः । ओज एव । एवोत्तरतः । उत्तरतो धत्ते । उत्तरत इत्युत् – तरतः । धत्ते तस्मात् । तस्मादुत्तरतोभिप्रयायी । 23 (50/57)

TS 5.3.5.2 - Kramam

उत्तरतोभिप्रयायी जयति । उत्तरतोभिप्रयायीत्युत्तरतः – अभिप्रयायी । जयति वजः । वज्रो वै । वै चतुश्चत्वारिण्ञाः । चतुश्चत्वारिण्ञा वर्जः । चतुश्चत्वारिञ्श इति चतुः – चत्वारिञ्शः । वर्जः षोडशः । षोडशो यत्। यदेते। एते इष्टके। एते इत्येते। इष्टके उपद्याति। इष्टके इतीष्टके । उपद्याति जातान् । उपद्यातीत्युप – द्याति । जाता ७ श्चे । चैव । एव जनिष्यमाणान् । जनिष्यमाणा ७ श्च । च भातृव्यान् । भातृव्यान् प्रणुद्य । प्रणुद्य वज्रम् । प्रणुद्यति प्र - नुद्यं। वज्रमनुं। अनुप्र। प्रहरित। हरित स्तृत्यैं। स्तृत्यै पुरीषवतीम् । पुरीषवतीम् मद्ध्ये । पुरीषवतीमिति पुरीष – वतीम् । मद्ध्य उप । उप दधाति । दधाति पुरीषम् । पुरीषम् वै । वै मद्ध्यम् । मद्ध्यमात्मनः । आत्मनः सात्मानम् । सात्मानमेव । सात्मानमिति स – आत्मानम् । एवाग्निम् । अग्निम् चिनुतॆ । चिनुतॆ सात्मा । सात्माऽमुष्मिन्न् । सात्मिति स – आत्मा । अमुष्मिन् ँलोके । लोके भवति । भवति यः । य एवम् । एवम् वदः । वदैताः ।

```
एता वै । वा असपताः । असपता नाम । नामेष्टकाः ।
इष्टका यस्य । यस्यैताः । एता उपधीयन्ते । उपधीयन्ते न ।
उपधीयन्त इत्युप – धीयन्ते । 24 (50/60)
TS 5.3.5.3 - Kramam
नास्य । अस्य सपतः । सपत्नो भवति । भवति पशुः । पशुर् वै ।
वा एषः । एष यत् । यदग्निः । अग्निर् विराजः । विराज उत्तमायाम् ।
विराज इति वि – राजः । उत्तमायाम् चित्याम् ।
उत्तमायामित्युत् – तमायाम् । चित्यामुपं । उपं दधाति । दधाति
विराजम् । विराजमेव । विराजमिति वि – राजम् । एवोत्तमाम् ।
उत्तमाम् पशुषु । उत्तमामित्युत् – तमाम् । पशुषु दधाति ।
दधाति तस्मात् । तस्मात् पशुमान् । पशुमानुत्तमाम् । पशुमानिति
पशु – मान् । उत्तमाम् वाचम् । उत्तमामित्युत् – तमाम् । वाचम्
ँवदति । वदति दशदश । दशदशोप । दशदशेति दश – दश ।
उप दधाति । दधाति सवीर्यत्वाय । सवीर्यत्वायाक्ष्णया ।
सवीर्यत्वायति सवीर्य – त्वाय । अक्ष्णयोप । उप दधाति । दधाति
तस्मात् । तस्मादक्ष्णया । अक्ष्णया पशवः । पशवोऽङ्गानि ।
```

अङ्गानि प्र । प्र हरन्ति । हरन्ति प्रतिष्ठित्यै । प्रतिष्ठित्यै यानि । प्रतिष्ठित्या इति प्रति – स्थित्यै । यानि वै । वै छन्दार्श्स । छन्दार्श्स सुवर्ग्याण । सुवर्ग्याण्यासन्न् । सुवर्ग्याणीति सुवः – ग्यानि । आसन् तैः । तैर् देवाः । देवाः सुवर्गम् । सुवर्गम् लोकम् । सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकमायन् । आयन् तेन । तेनर्ष्यः । ऋषयोऽश्राम्यन् । 25 (50/61)

TS 5.3.5.4 - Kramam

अश्राम्यन् ते । ते तपः । तपोऽतप्यन् । अतप्यन् तानि । तानि तपसा । तपसाऽपञ्यन् । अपञ्यन् तेभ्यः । तेभ्य एताः । एता इष्टकाः । इष्टका निः । निरमिमत । अमिमतेवः । एवञ्छन्दः । छन्दो वरिवः । वरिवञ्छन्दः । छन्द इति । इति ताः । ता उप । उपादधत । अदधत ताभिः । ताभिर् वै । वै ते । ते सुवर्गम् । सुवर्गम् ँलोकम् । सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकमायन्न् । आयन् यत् । यद्देताः । एता इष्टकाः । इष्टका उपदधाति । उपदधाति यानि । उपदधातीत्युप – दधाति । यान्येव । एव छन्दा एसि । छन्दा एसि । सुवर्गणि । सुवर्गणि । सुवर्गणि तैः । सुवर्गणीति सुवः – ग्यानि । तैरेव ।

एव यजमानः । यजमानः सुवर्गम् । सुवर्गम् ँलोकम् । सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकमंति । एति यज्ञेन । यज्ञेन वै । वै प्रजापतिः । प्रजापतिः प्रजाः । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । प्रजा असृजत । प्रजा इति प्र - जाः । असृजत ताः । ताः स्तोमभागैः । स्तोमभागैरेव । स्तोमभागैरिति स्तोम – भागैः । एवासृजत । असृजत यत् ( )। यथ् स्तोमभागाः । 26 (50/57) TS 5.3.5.5 - Kramam स्तोमभागा उपद्याति । स्तोमभागा इति स्तोम – भागाः । उपद्याति प्रजाः । उपदधातीत्युप – दधाति । प्रजा एव । प्रजा इति प्र–जाः । एव तत् । तद् यजमानः । यजमानः सृजते । सृजते बृहस्पतिः । बृहस्पतिर् वै । वा एतत् । एतद् यज्ञस्य । यज्ञस्य तेजः । तेजः सम् । समभरत् । अभरद् यत् । यथ् स्तोमभागाः । स्तोमभागा यत् । स्तोमभागा इति स्तोमं – भागाः । यथ् स्तोमभागाः । स्तोमभागा उपद्याति । स्तोमभागा इति स्तोम – भागाः । उपद्याति सतेजसम् । उपद्धातीत्युप - द्धाति । सर्तेजसमेव । सर्तेजसमिति स-तेजसम् । एवाग्निम् । अग्निम् चिनुते । चिनुते बृहस्पतिः । बृहस्पतिर् वै ।

वा एताम् । एताम् चैज्ञस्य । यज्ञस्य प्रतिष्ठाम् । प्रतिष्ठामपञ्चत् । प्रतिष्ठामितिं प्रति – स्थाम् । अपञ्यद् यत् । यथ् स्तोमभागाः । स्तोमभागा यत् । स्तोमभागा इति स्तोम-भागाः । यथ् स्तोमभागाः । स्तोमभागा उपद्याति । स्तोमभागा इति स्तोम – भागाः । उपद्याति यज्ञस्य । उपद्यातीत्युप – द्याति । यज्ञस्य प्रतिष्ठित्यै । प्रतिष्ठित्यै सप्तसप्त । प्रतिष्ठित्या इति प्रति – स्थित्यै । सप्तसप्तोपं । सप्तसप्तेति सप्त – सप्त । उप दधाति । दधाति सवीर्यत्वाय । सवीर्यत्वायं तिस्रः । सवीर्यत्वायेति सवीर्य – त्वायं । तिस्रो मद्ध्ये । मद्ध्य प्रतिष्ठित्यै । प्रतिष्ठित्या इति प्रति – स्थित्यै ॥ 27 (43/57) (उत्तरतो धत्ते तस्मा – दुपधीयन्त – ऋषयो – असृजत यत् – त्रिचत्वारि*७*शच्च) (A5)

TS 5.3.6.1 - Kramam

रिश्निरिति । इत्येव । एवादित्यम् । आदित्यमसृजत । असृजत प्रेतिः । प्रेतिरिति । प्रेतिरिति प्र – इतिः । इति धर्मम् । धर्ममन्वितिः । अन्वितिरिति । अन्वितिरित्यनु – इतिः । इति दिवम् । दिवर् सृन्धिः । सन्धिरिति । सन्धिरिति सम् – धिः । इत्यन्तरिक्षम् ।

अन्तरिक्षम् प्रतिधिः । प्रतिधिरिति । प्रतिधिरिति प्रति – धिः । इति पृथिवीम् । पृथिवीम् विष्टम्भः । विष्टम्भ इति । विष्टम्भ इति वि – स्तम्भः । इति वृष्टिम् । वृष्टिम् प्रवा । प्रवेति । प्रवेति प्र–वा । इत्यहः । अहरनुवा । अनुवेति । अनुवेत्यनु – वा । इति रात्रिम् । रात्रिमुशिक् । उशिगिति । इति वसून् । वसून् प्रकेतः । प्रकेत इति । प्रकेत इति प्र-केतः । इति रुद्रान् । रुद्रान्थ् सुदीतिः । सुदीतिरिति । सुदीतिरिति सु – दीतिः । इत्यादित्यान् । आदित्यानोजः । ओज इति । इति पितृन् । पितृ ७स्तन्तुः । तन्तुरिति । इति प्रजाः । प्रजाः पृतनाषाट् । प्रजा इति प्र-जाः । पृतनाषाडिति । इति पशून् । पशून् रेवत् । रेवदिति । इत्योषधीः । ओषधीरभिजित् । अभिजिदसि । अभिजिदित्यभि – जित् । असि युक्तग्रांवा । युक्तग्रावेन्द्राय । युक्तग्रावेति युक्त – ग्रावा । 28 (50/62) TS 5.3.6.2 - Kramam इन्द्राय त्वा । त्वेन्द्रम् । इन्द्रम् जिन्व । जिन्वेति । इत्येव । एव दक्षिणतः । दक्षिणतो वज्रम् । वज्रम् परि । पर्यौहत् । औहदभिजित्यै । अभिजित्यै ताः । अभिजित्या इत्यभि – जित्यै ।

ताः प्रजाः । प्रजा अपप्राणाः । प्रजा इति प्र – जाः । अपप्राणा असृजत । अपप्राणा इत्यपं – प्राणाः । असृजत तासुं । तास्वधिपतिः । अधिपतिरसि । अधिपतिरित्यधि – पतिः । असीति । इत्येव । एव प्राणम् । प्राणमदधात् । प्राणमिति प्र – अनम् । अदधाद् यन्ता । यन्तेति । इत्यपानम् । अपानर् सर्सर्पः । अपानमित्यप – अनम् । सर्सर्प इति । सर्सर्प इति सम्–सर्पः । इति चक्षुः । चक्षुर् वयोधाः । वयोधा इति । वयोधा इति वयः – धाः । इति श्रोत्रम् । श्रोत्रम् ताः । ताः प्रजाः । प्रजाः प्राणतीः । प्रजा इति प्र – जाः । प्राणतीरपानतीः । प्राणतीरिति प्र – अनतीः । अपानतीः पश्यन्तीः । अपानतीरित्यप – अनतीः । पञ्यन्तीः शृण्वतीः । शृण्वतीर् न । न मिथुनी । मिथुनी अभवन्न् । अभवन् तासुं । तासुं त्रिवृत् । त्रिवृदसि । त्रिवृदितिं त्रि – वृत् । असीति । इत्येव । एव मिथुनम् । मिथुनमदधात् । अदधात् ताः । ताः प्रजाः । प्रजा मिथुनी । प्रजा इति प्र – जाः । मिथुनी भवन्तीः । 29 (50/63)

TS 5.3.6.3 - Kramam भवन्तीर न । न प्र । प्राजायन्त । अजायन्त ताः । ताः सं्रोहः । संज्रोहोंऽसि । संज्रोह इति सम् – रोहः । असि नीरोहः । नीरोहोंऽसि । नीरोह इति निः – रोहः । असीति । इत्येव । एव प्र । प्राजनयत् । अजनयत् ताः । ताः प्रजाः । प्रजाः प्रजाताः । प्रजा इति प्र – जाः । प्रजाता न । प्रजाता इति प्र – जाताः । न प्रति । प्रत्यतिष्ठन् । अतिष्ठन् ताः । ता वसुकः । वसुकोऽसि । असि वेषश्रिः । वैषिश्रिरिस । वैषिश्रिरिति वैष – श्रिः । असि वस्यिष्टिः । वस्यिष्टिरिस । असीति । इत्येव । एवैषु । एषु लोकेषु । लोकेषु प्रति । प्रत्यस्थापयत् । अस्थापयद् यत् । यदाहं । आहं वसुकः । वसुकों उसि । असि वेषश्रिः । वेषश्रिरसि । वेषश्रिरिति वेष-श्रिः । असि वस्यष्टिः । वस्यष्टिरसि । असीति । इति प्रजाः । प्रजा एव । प्रजा इति प्र-जाः । एव प्रजाताः । प्रजाता एषु । प्रजाता इति प्र – जाताः । एषु लोकेषु । लोकेषु प्रति । प्रतिष्ठापयति । स्थापयति सात्मा । सात्माऽन्तरिक्षम् ( ) । सात्मेति स – आत्मा । अन्तरिक्ष ् रोहति । रोहति सप्राणः ।

सप्राणोऽमुष्मित्र् । सप्राण इति स – प्राणः । अमुष्मिन् ँलोके । लोके प्रति । प्रति तिष्ठति । तिष्ठत्यव्यर्द्धकः । अव्यर्द्धकः प्राणापानाभ्याम् । अव्यर्द्धक इत्यवि – अर्द्धकः । प्राणापानाभ्याम् भवति । प्राणापानाभ्यामिति प्राण – अपानाभ्याम् । भवति यः । य एवम् । एवम् वैदं । वैदेति वैदं ॥ 30 (62/74) (युक्तग्रांवा – प्रजा मिथुन्यं – न्तरिक्षम् – द्वादंश च) (A6) <u>TS 5.3.7.1 - Kramam</u> नाकसद्भिर् वै। नाकसद्भिरिति नाकसत् – भिः। वै देवाः। देवाः सुवर्गम् । सुवर्गम् "लोकम् । सुवर्गमिति सुवः-गम् । लोकमायन्न् । आयन् तत् । तन् नाकसदाम् । नाकसदाम् नाकसत्त्वम् । नाकसदामिति नाक – सदाम् । नाकसत्त्वम् ँयत् । नाकसत्त्वमिति नाकसत् – त्वम् । यन् नाकसदः । नाकसद उपदधाति । नाकसद इति नाक – सदः । उपद्याति नाकसद्धिः । उपद्यातीत्युप – द्याति । नाकसद्भिरेव । नाकसद्भिरिति नाकसत् – भिः । एव तत् । तद् यजमानः । यजमानः सुवर्गम् । सुवर्गम् लोकम् । सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकमेति ।

एति सुवर्गः । सुवर्गो वै । सुवर्ग इति सुवः – गः । वै लोकः । लोको नाकः । नाको यस्य । यस्येताः । एता उपधीयन्ते । उपधीयन्ते न । उपधीयन्त इत्युप – धीयन्ते । नास्मै । अस्मा अकम् । अकम् भवति । भवति यजमानायतनम् । यजमानायतनम् ँवै । यजमानायतनमिति यजमान – आयतनम् । वै नाकसदः । नाकसदो यत् । नाकसद इति नाक – सदः । यन् नाकसदः । नाकसद उपद्याति । नाकसद इति नाक – सदः । उपद्यात्यायतनम् । उपद्यातीत्युप – द्याति । आयतनमेव । आयतनमित्या – यतनम् । एव तत् । तद् यजमानः । यजमानः कुरुते । कुरुते पृष्ठानाम् । पृष्ठानाम् वै । वा एतत् । एतत् तेजः । तेजः सम्भृतम् । सम्भृतम् ँयत् । सम्भृतमिति सम् – भृतम् । यन् नाकसदः । नाकसदो यत् । नाकसद इति नाक – सदः । यन् नाकसदः । नाकसद उपदर्धाति । नाकसद इति नाक - सदः। 31 (50/68) **TS 5.3.7.2 - Kramam** उपदधाति पृष्ठानाम् । उपदधातीत्युप – दधाति । पृष्ठानामेव । एव तेजः । तेजोऽव । अव रुन्धे । रुन्धे पञ्चचोडाः ।

पञ्चचौडा उप । पञ्चचौडा इति पञ्च – चौडाः । उप दधाति । द्धात्यफ्सरसः । अफ्सरस एव । एवैनम् । एनमेताः । एता भूताः । भूता अमुष्मिन्न् । अमुष्मिन् ँलोके । लोक उप । उप इोरे । इोरेऽथौं । अथों तनूपानीः । अथो इत्यथों । तनूपानीरेव । तनूपानीरिति तनू - पानीः । एवैताः । एता यजमानस्य । यजमानस्य यम् । यम् द्विष्यात् । द्विष्यात् तम् । तमुपदधत् । उपदधद् ध्यायेत् । उपदधदित्युप – दधत् । ध्यायॆदॆताभ्यः । एताभ्यं एव । एवैनम् । एनम् देवताभ्यः । देवताभ्य आ । आ वृश्चति । वृश्चति ताजक् । ताजगातिम् । आर्तिमा । आर्च्छति । ऋच्छत्युत्तराः । उत्तरा नाकसद्भ्यः । उत्तरा इत्युत् – तराः । नाकसद्भ्य उप । नाकसद्भ्य इति नाकसत् – भ्यः । उप दधाति । दधाति यथा । यथां जायाम् । जायामानीय । आनीयं गृहेषु । आनीयेत्या – नीय । गृहेषु निषादयति । निषादयति तादृक् । निषादयतीति नि-सादयति । तादृगेव । एव तत् । तत् पश्चात् । 32 (50/59)

TS 5.3.7.3 - Kramam पश्चात् प्राचीम् । प्राचीमुत्तमाम् । उत्तमामुपं । उत्तमामित्युत्–तमाम् । उप दधाति । दधाति तस्मात् । तस्मात् पश्चात् । पश्चात् प्राची । प्राची पत्नी । पत्यनु । अन्वास्ते । आस्ते स्वयमातृण्णाम् । स्वयमातृण्णाम् च । स्वयमातृण्णामिति स्वयम् – आतृण्णाम् । च विकर्णीम् । विकर्णीम् च । विकर्णीमिति वि – कर्णीम् । चॊत्तमॆ । उत्तमॆ उप । उत्तमे इत्युत् – तमे । उप दधाति । दधाति प्राणः । प्राणो वै । प्राण इति प्र – अनः । वै स्वयमातृण्णा । स्वयमातृण्णाऽऽयुः । स्वयमातृण्णेति स्वयम् – आतृण्णा । आयुर् विकर्णी । विकर्णी प्राणम् । विकर्णीति वि – कर्णी । प्राणम् च । प्राणमिति प्र–अनम् । चैव । एवायुः । आयुश्च । च प्राणानाम् । प्राणानामुत्तमौ । प्राणानामिति प्र – अनानाम् । उत्तमौ धत्ते । उत्तमावित्युत् – तमौ । थत्ते तस्मात् । तस्मात् प्राणः । प्राणश्च । प्राण इति प्र – अनः । चायुः । आयुश्च । च प्राणानाम् । प्राणानामुत्तमौ । प्राणानामिति प्र – अनानाम् । उत्तमौ न । उत्तमावित्युत् – तमौ । नान्याम् । अन्यामुत्तराम् । उत्तरामिष्टकाम् । उत्तरामित्युत् – तराम् । इष्टकामुपं ।

ा उप दद्ध्यात् । दद्ध्याद् यत् । यदन्याम् । अन्यामुत्तराम् । । । । । । उत्तरामित्युत् – तराम् । इष्टकामुपदद्ध्यात् । उपदद्ध्यात् पर्शूनाम् । उपदद्ध्यादित्युप – दद्ध्यात् । पर्शूनाम् च । 33 (50/66)

TS 5.3.7.4 - Kramam

च यजमानस्य । यजमानस्य च । च प्राणम् । प्राणम् च । प्राणमिति प्र – अनम् । चायुः । आयुश्च । चापि । अपि दद्ध्यात् । दद्ध्यात् तस्मात् । तस्मान् न । नान्या । अन्योत्तरा । उत्तरेष्टका । उत्तरेत्युत् – तरा । इष्टकोपधेया । उपधेया स्वयमातृण्णाम् । उपधेयेत्युप – धेया । स्वयमातृण्णामुप । स्वयमातृण्णामिति स्वयम् – आतृण्णाम् । उप दधाति । दधात्यसौ । असौ वै । वै स्वयमातृण्णा । स्वयमातृण्णाऽमूम् । स्वयमातृण्णेति स्वयम् – आतृण्णा । अमूमेव । एवोप । उप धत्ते । धृत्तेऽश्वम् । अश्वमुप । उप घ्रापयति । घ्रापयति प्राणम् । प्राणमेव । प्राणमिति प्र – अनम् । एवास्याम् । अस्याम् दुधाति । दधात्यथों । अथों प्राजापत्यः । अथो इत्यथों । प्राजापत्यो वै ।

प्राजापत्य इति प्राजा – पत्यः । वा अश्वः । अश्वः प्रजापतिना । प्रजापतिनैव । प्रजापतिनेति प्रजा – पतिना । एवाग्निम् । अग्निम् चिनुते । चिनुते स्वयमातृण्णा । स्वयमातृण्णा भवति । स्वयमातृण्णेति स्वयम् – आतृण्णा । भवति प्राणानाम् । प्राणानामुथ्सृष्ट्यै । प्राणानामिति प्र – अनानाम् । उथ्सृष्ट्या अथौं । उथ्सष्ट्या इत्युत् – सृष्ट्यै । अथौ सुवर्गस्य । अथौ इत्यथौ । सुवर्गस्य लोकस्य । सुवर्गस्येति सुवः – गस्य । लोकस्यानुख्यात्यै । अनुख्यात्या एषा । अनुख्यात्या इत्यनु – ख्यात्यै । एषा वै ( ) । वै देवानाम् । देवानाम् विक्रान्तिः । विक्रान्तिर् यत् । विक्रान्तिरिति वि – क्रान्तिः । यद् विकर्णी । विकर्णी यत् । विकर्णीति वि – कर्णी । यद् विकर्णीम् । विकर्णीमुपदधाति । विकर्णीमिति वि – कर्णीम् । उपद्याति देवानाम् । उपद्यातीत्युप द्याति । देवानामेव । एव विक्रान्तिम् । विक्रान्तिमनु । विक्रान्तिमिति वि–क्रान्तिम् । अनु वि । वि क्रमतॆ । क्रमत उत्तरतः । उत्तरत उप । उत्तरत इत्युत् – तरतः । उप दधाति । दधाति तस्मात् ।

TS 5.3.8.1 - Kramam

छन्दा ७ स्युप । उप दधाति । दधाति प्रश्नवः । प्रश्नवो वै ।

वै छन्दा ७ सि । छन्दा ७ सि प्रश्न् । प्रश्न् वे । एवाव । अव रुन्धे ।

रुन्धे छन्दा ७ सि । छन्दा ७ सि वै । वै देवानाम् । देवानाम् वामम् ।

वामम् प्रश्नवः । प्रश्न् वो वामम् । वाममेव । एव प्रश्न् । प्रश्न् व ।

अव रुन्धे । रुन्ध एताम् । एता ७ ह । ह वै । वै यज्ञसेनः ।

यज्ञसेनश्चेत्रियायणः । यज्ञसेन इति यज्ञ – सेनः । चैत्रियायणश्चितिम् ।

चितिम् विदाम् । विदाम् चकार । चकार तथा । तथा वै । वै सः ।

स प्रश्न् । प्रश्न्व । अवारुन्ध । अरुन्ध यत् । यदेताम् ।

एतामुपदधाति । उपदधाति प्रश्न् । उपदधातीत्युप – दधाति ।

पशूनेव । एवाव । अव रुन्धे । रुन्धे गायत्रीः । गायत्रीः पुरस्तात् । पुरस्तादुप । उप दधाति । दधाति तेजः । तेजो वै । वै गायत्री । गायत्री तेजः । तेज एव । एव मुखतः । 35 (50/52)

TS 5.3.8.2 - Kramam

मुखतो धत्ते । धत्ते मूर्द्धन्वतीः । मूर्द्धन्वतीर् भवन्ति । मूर्द्धन्वतीरिति मूर्छन्न – वतीः । भवन्ति मूर्छानम् । मूर्छानमेव । एवैनम् । एन 🗸 समानानाम् । समानानाम् करोति । करोति त्रिष्टुभः । त्रिष्टुभ उप । उप दधाति । दधातीन्द्रियम् । इन्द्रिय ँवै । वै त्रिष्टुक् । त्रिष्टुगिन्द्रियम् । इन्द्रियमेव । एव मद्ध्यतः । मद्ध्यतो धत्ते । धत्ते जगतीः । जगतीरुप । उप दधाति । दधाति जागताः । जागता वै । वै पशवः । पशवः पशून् । पशूनेव । एवाव । अव रुन्धे । रुन्धेऽनुष्टुभः । अनुष्टुभ उप । अनुष्टुभ इत्यनु – स्तुभः । उप दधाति । दधाति प्राणाः । प्राणा वै । प्राणा इति प्र – अनाः । वा अनुष्टुप् । अनुष्टुप् प्राणानाम् । अनुष्टुबित्यनु – स्तुप् । प्राणानामुथ्सृष्ट्यै । प्राणानामिति प्र – अनानाम् । उथ्सष्ट्यै बृहतीः । उथ्सष्ट्या इत्युत् – सृष्ट्यै । बृहतीरुष्णिहाः । उष्णिहाः पङ्कीः । पङ्कीरक्षरपङ्कीः ।

TS 5.3.8.3 - Kramam

छन्दार्स्स विषु रूपान् । विषु रूपाने व । विषु रूपानिति विषु - रूपान् । एव परान् । परान् व । अव रुन्धे । रुन्धे विषु रूपम् । विषु रूपमस्य । विषु रूपमस्य । विषु रूपमिति विषु - रूपम् । अस्य गृहे । गृहे दृश्यते । दृश्यते । यस्य । यस्य । यस्य । यस्य । एता उपधीयन्ते । उपधीयन्ते यः । उपधीयन्त । इत्युप - धीयन्ते । य उ । उ च । चैनाः । एना एवम् । एवम् वद । वेदातिच्छन्दसम् । अतिच्छन्दसम् । उप दधाति । दधात्यतिच्छन्दाः । अतिच्छन्द व । अतिच्छन्द इत्यति - छन्दाः । वे सर्वणि । । अतिच्छन्द व । अतिच्छन्द । सर्वभिरेव । एवैनम् । एनम् छन्दोभिः । छन्दोभिः । छन्दोभिरिति छन्दः - भिः ।

```
चिनुते वर्षा । वर्षा वै । वा एषा । एषा छन्दंसाम् । छन्दंसाम् "यत् ।
यदतिच्छन्दाः । अतिच्छन्दा यत् । अतिच्छन्दा इत्यति – छन्दाः ।
यदतिच्छन्दसम् । अतिच्छन्दसमुपदधाति ।
अतिच्छन्दसमित्यति – छन्दसम् । उपदर्धाति वर्ष्म ।
उपद्यातीत्युप – द्याति । वर्ष्मैव । एवैनम् । एन 🗸 समानानाम् ।
समानानाम् करोति । करोति द्विपदाः । द्विपदा उप । द्विपदा इति
द्वि – पदाः । उपं दधाति । दधाति द्विपात् । द्विपाद् यजमानः ( ) ।
द्विपादिति द्वि – पात् । यजमानः प्रतिष्ठित्यै ।
प्रतिष्ठित्या इति प्रति – स्थित्यै ॥ 37 (51/62)
(तेज एव – पशवः पशवा – यजमान – एकञ्च) (A8)
TS 5.3.9.1 - Kramam
॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ।
सर्वाभ्यो वै । वै देवताभ्यः । देवताभ्योऽग्निः । अग्निश्चीयते ।
चीयते यत् । यथ् सयुजः । सयुजो न । सयुज इति स – युजः ।
नोपदद्ध्यात् । उपदद्ध्याद् देवताः । उपदद्ध्यादित्युप – दद्ध्यात् ।
देवता अस्य । अस्याग्निम् । अग्निम् ँवृञ्जीरन् । वृञ्जीरन् यत् ।
यथ् सयुजः । सयुजं उपदधाति । सयुज इति स – युजः ।
```

उपदधात्यात्मना । उपदधातीत्युप – दधाति । आत्मनैव । एवैनम् । एन ए सयुजम् । सयुजम् चिनुते । सयुजमिति स – युजम् । चिनुते न । नाग्निना । अग्निना वि । व्यृद्ध्यते । ऋद्ध्यतेऽथौ । अथौ यथा । अथो इत्यथों । यथा पुरुषः । पुरुषः स्नावभिः । स्नावभिः सन्ततः । स्नावभिरिति स्नाव – भिः । सन्तत एवम् । सन्तत इति सम् – ततः । एवमेव । एवैताभिः । एताभिरग्निः । अग्निः सन्ततः । सन्ततोऽग्निना । सन्तत इति सम् – ततः । अग्निना वै । वै देवाः । देवाः सुवर्गम् । सुवर्गम् लोकम् । सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकमायत्र् । आयन् ताः । ता अमूः । अमूः कृत्तिकाः । कृत्तिका अभवन् । अभवन् यस्य । यस्यैताः । एता उपधीयन्ते । उपधीयन्ते सुवर्गम् । उपधीयन्त इत्युप – धीयन्ते । सुवर्गमेव । सुवर्गमिति सुवः – गम्। एव लोकम्। 38 (50/62) TS 5.3.9.2 - Kramam लोकमेति । एति गच्छति । गच्छति प्रकाशम् । प्रकाशम् चित्रम् । प्रकाशमिति प्र – काशम् । चित्रमेव । एव भवति । भवति मण्डलेष्टकाः । मण्डलेष्टका उप ।

मण्डलेष्टका इति मण्डल – इष्टकाः । उप दधाति । दधातीमे । इमे वै। वै लोकाः। लोका मण्डलेष्टकाः। मण्डलेष्टका इमे। मण्डलेष्टका इति मण्डल – इष्टकाः । इमे खलुं । खलु वै । वै लोकाः । लोका देवपुराः । देवपुरा देवपुराः । देवपुरा इति देव – पुराः । देवपुरा एव । देवपुरा इति देव – पुराः । एव प्र । प्र विशति । विशति न । नार्तिम् । आर्तिमा । आर्च्छति । ऋच्छत्यग्निम् । अग्निम् चिक्यानः । चिक्यानो विश्वज्योतिषः । विश्वज्योतिष उप । विश्वज्योतिष इति विश्व-ज्योतिषः । उप दधाति । दधातीमान् । इमानेव । एवैताभिः । एताभिर् लोकान् । लोकान् जोतिष्मतः । ज्योतिष्मतः कुरुते । कुरुतेऽथौ । अथौ प्राणान् । अथो इत्यथों । प्राणानेव । प्राणानिति प्र – अनान् । एवैताः । एता यजमानस्य । यजमानस्य दाद्धति । दाद्धत्येताः । एता वै । वै देवताः । देवताः सुवर्ग्याः । सुवर्ग्यस्ताः । सुवर्ग्या इति सुवः – ग्याः । ता एव ( ) । एवान्वारभ्यं । अन्वारभ्यं सुवर्गम् । अन्वारभ्येत्यनु – आरभ्यं । सुवर्गम् ँलोकम् ।

सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकमेति । एतीत्येति ॥ 39 (54/65) (सुवर्गमेव – ता एव – चत्वारे च) (A9) <u>TS 5.3.10.1 - Kramam</u> वृष्टिसनीरुपं । वृष्टिसनीरितिं वृष्टि – सनीः । उपं दधाति । दधाति वृष्टिम् । वृष्टिमेव । एवाव । अवं रुन्धे । रुन्धे यत् । यदेंकधा । एकधोपदद्ध्यात् । एकधेत्येक – धा । उपदद्ध्यादेकम् । उपदद्ध्यादित्युप – दद्ध्यात् । एकमृतुम् । ऋतुम् वर्.षेत् । वर्.षेदनुपरिहारम् । अनुपरिहार एं सादयति । अनुपरिहारमित्यनु-परिहारम् । सादयति तस्मात् । तस्माथ् सर्वान् । सर्वोनृतून् । ऋतून् वर्.षति । वर्.षति पुरोवातसनिः । पुरोवातसनिरसि । पुरोवातसनिरिति पुरोवात – सनिः । असीति । इत्याह । आहैतत् । एतद् वै । वै वृष्ट्यै । वृष्ट्यै रूपम् । रूप ए रूपेण । रूपेणैव । एव वृष्टिम् । वृष्टिमव । अव रुन्धे । रुन्धे सम्यानीभिः । सम्यानीभिर् वै । सम्यानीभिरिति सम्-यानीभिः । वै देवाः । देवा इमान् । इमान् "लोकान् । लोकान्थ् सम् । समयुः । अयुस्तत् । तथ् सम्यानीनाम् । सम्यानीना ए सम्यानित्वम् ।

```
सम्यानीनामिति सम् – यानीनाम् । सम्यानित्वम् यत् ।
सम्यानित्वमिति सम्यानि – त्वम् । यथ् सम्यानीः ।
सम्यानीरुपद्धाति । सम्यानीरिति सम्-यानीः । उपद्धाति यथा ।
उपद्यातीत्युप – द्याति । यथाऽफ्सु । अफ्सु नावा ।
अफ्स्वत्यप् – सु । नावा सम्याति । सम्यात्येवम् ।
सम्यातीति सम् – याति । एवमेव । 40 (50/62)
TS 5.3.10.2 - Kramam
। । । । । । । । । एवैताभिः । एताभिर् यजमानः । यजमान इमान् । इमान् ँलोकान् ।
लोकान्थ् सम् । सम् ँयाति । याति प्लवः । प्लवॊ वै । वा एषः ।
एषों उग्नेः । अग्नेर् यत् । यथ् सम्यानीः । सम्यानीर् यत् ।
सम्यानीरितं सम्-यानीः । यथ् सम्यानीः । सम्यानीरुपदर्धाति ।
सम्यानीरिति सम् – यानीः । उपदर्धाति प्लवम् ।
उपद्यातीत्युप – द्याति । प्लवमेव । एवैतम् । एतमग्नयं ।
अग्नय उप । उप दधाति । दधात्युत । उत यस्य । यस्यैतासु ।
एतासूपहितासु । उपहितास्वापः । उपहितास्वित्युपं – हितासु ।
आपोऽग्निम् । अग्निङ् हरन्ति । हरन्त्यहृतः । अहृत एव । एवास्य ।
```

अस्याग्निः । अग्निरादित्येष्टकाः । आदित्येष्टका उपं । आदित्येष्टका इत्यादित्य – इष्टकाः । उपं दधाति । दधात्यादित्याः । आदित्या वै । वा एतम् । एतम् भूत्ये । भूत्ये प्रति । प्रति नुदन्ते । नुदन्ते यः । योऽलम् । अलम् भूत्ये । भूत्ये सन्न् । सन् भूतिम् । भूतिम् न । न प्राप्नोति । प्राप्नोत्यादित्याः । प्राप्नोतीति प्र – आप्नोति ।

आदित्या एव । 41 (50/56)

TS 5.3.10.3 - Kramam

एवैनम् । एनम् भूतिम् । भूतिम् गमयन्ति । गमयन्त्यसौ । असौ वै ।

वा एतस्य । एतस्यादित्यः । आदित्यो रुचम् । रुचमा । आ दत्ते ।

दत्ते यः । योऽग्निम् । अग्निम् चित्वा । चित्वा न । न रोचते । रोचते

यत् । यदादित्येष्टकाः । आदित्येष्टका उपदधाति । आदित्येष्टका

इत्यादित्य – इष्टकाः । उपदधात्यसौ । उपदधातीत्युप – दधाति ।

असावेव । एवास्मिन्न् । अस्मिन्नादित्यः । आदित्यो रुचम् । रुचम्

दधाति । दधाति यथा । यथाऽसौ । असौ देवानाम् । देवानाण्

रोचते । रोचत एवम् । एवमेव । एवैषः । एष मनुष्याणाम् ।

मनुष्याणाण् रोचते । रोचते घृतेष्टकाः । घृतेष्टका उप ।

घृतेष्टका इति घृत – इष्टकाः । उप दधाति । दधात्येतत् । एतद् वै । वा अग्नेः । अग्नेः प्रियम् । प्रियम् धाम । धाम यत् । यद् घृतम् । घृतम् प्रियेणं । प्रियेणैव । एवैनम् । एनम् धाम्ना । धाम्ना सम् । समर्ब्धयति () । अर्ब्धयत्यथौ । 42 (50/53)

TS 5.3.10.4 - Kramam

अथो तेजसा । अथो इत्यथो । तेजसाऽनुपरिहारम् । अनुपरिहारण् सादयति । अनुपरिहारमित्यनु – परिहारम् । सादयत्यपरिवर्गम् । अपरिवर्गमेव । अपरिवर्गमित्यपरि – वर्गम् । एवास्मिन् । अस्मिन् तेजः । तेजो दथाति । दथाति प्रजापतिः । प्रजापतिरग्निम् । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । अग्निमचिनुत । अचिनुत सः । स यशसा । यशसा वि । व्याद्ध्यत । आद्ध्यत सः । स एताः । एता यंशोदाः । यशोदा अपश्यत् । यशोदा इति यशः – दाः । अपश्यत् ताः । ता उपं । उपाधत्त । अधत्त ताभिः । ताभिर् वै । वै सः । स यशः । यशे आत्मन्न् । आत्मन्नधत्त । अधत यत् । यद् यशोदाः । यशोदा उपदधाति । यशोदा इति यशः – दाः । उपद्याति यशः । उपद्यातीत्युप-द्याति । यशं एव । एव ताभिः ।

ताभिर् यजमानः । यजमान आत्मन् । आत्मन् धत्ते । धत्ते पञ्च । पञ्चोपं । उपं दधाति । दधाति पाङ्कः । पाङ्कः पुरुषः । पुरुषो यावान् । यावानेव । एव पुरुषः । पुरुषस्तस्मिन्न् । तस्मिन् यशः । यञ्जों दधाति । दधातीति दधाति ॥ 43 (49/56) (एवम् – प्राप्रॊत्यांदित्या – अर्धयत्यॆ – कान्नपञ्चाशच्चं) (A10) <u>TS 5.3.11.1 - Kramam</u> देवासुराः सम्यंताः । देवासुरा इति देव – असुराः । सम्यंता आसन्न् । सम्यता इति सम् – यत्ताः । आसन् कनीया एसः । कनीया एसो देवाः । देवा आसन् । आसन् भूया एसः । भूया एसोऽसुराः । असुरास्ते । ते देवाः । देवा एताः । एता इष्टकाः । इष्टेका अपश्यन् । अपश्यन् ताः । ता उप । उपाद्धत । अद्धत भूयस्कृत् । भूयस्कृदंसि । भूयस्कृदितिं भूयः – कृत् । असीतिं । इत्येव । एव भूयार्सः । भूयार्सोऽभवत्र् । अभवन् वनस्पतिभिः । वनस्पतिभिरोषधीभिः । वनस्पतिभिरिति वनस्पति – भिः । ऑषधीभिर् वरिवस्कृत् । ऑषधीभिरित्योषधि-भिः । वरिवस्कृदंसि ।

वरिवस्कृदिति वरिवः – कृत् । असीति । इतीमाम् । इमामजयन्न् । अजयन् प्राची । प्राच्यसि । असीति । इति प्राचीम् । प्राचीम् दिशम् । दिशंमजयत्र् । अजयत्रूद्ध्वा । ऊद्ध्वाऽसि । असीति । इत्यम्म् । अमूमजयत्र् । अजयन्नन्तरिक्षसत् । अन्तरिक्षसदेसि । अन्तरिक्षसदित्यन्तरिक्ष – सत् । अस्यन्तरिक्षॆ । अन्तरिक्षॆ सीद । सीदेति । इत्यन्तरिक्षम् । अन्तरिक्षमजयन्न् । अजयन् ततः । ततों देवाः । देवा अभवन् । अभवन् परा । 44 (50/57) TS 5.3.11.2 - Kramam पराऽसुराः । असुरा यस्य । यस्यैताः । एता उपधीयन्ते । उपधीयन्ते भूयान् । उपधीयन्त इत्युप – धीयन्ते । भूयानेव । एव भवति । भवत्यभि । अभीमान् । इमान् ँलोकान् । लोकान् जयति । जयति । । ॥ ॥ ॥ । भवति । भवत्यात्मना । आत्मना परा । पराऽस्य । अस्य भ्रातृव्यः । भ्रातृव्यो भवति । भवत्यपसुषत् । अपसुषदसि । अफ्सुषदित्यफ्सु – सत् । असि २येनसत् । २येनसदिसि । इयेनसदिति इयेन-सत् । असीति । इत्याह । आहैतत् । एतद् वै । वा अग्नेः । अग्ने रूपम् । रूपन् रूपेणं । रूपेणैव । एवाग्निम् ।

अग्निमव । अव रुन्धे । रुन्धे पृथिव्याः । पृथिव्यास्त्वा । त्वा द्रविणे । द्रविणे सादयामी । सादयामीति । इत्याह । आहेमान् । इमानेव । एवैताभिः । एताभिर् लोकान् । लोकान् द्रविणावतः । द्रविणावतः । कुरुते । द्रविणावतः इति द्रविण – वतः । कुरुत आयुष्याः । आयुष्याः । उप दधाति । दधात्यायुः । आयुरेव । एवास्मिन्न् । 45 (50/54)

TS 5.3.11.3 - Kramam

अस्मिन् द्धाति । दधात्यग्ने । अग्ने यत् । यत् ते । ते परम् ।

पर्ण् हत् । हन् नाम । नामेति । इत्याह । आहैतत् । एतद् वै ।

वा अग्नेः । अग्नेः प्रियम् । प्रियम् धाम । धाम प्रियम् । प्रियमेव ।

एवास्य । अस्य धाम । धामोप । उपाप्नोति । आप्नोति तौ । तावा ।

एहि । इहि सम् । सण् रभावहै । रभावहा इति । इत्याह । आह वि ।

त्येव । एवैनेन । एनेन परि । परि धत्ते । धत्ते पाञ्चजन्येषु ।

पाञ्चजन्येष्वपि । पाञ्चजन्येष्विति पाञ्च – जन्येषु । अप्येधि ।

एध्यग्ने । अग्ने इति । इत्याह । आहैषः । एष वै । वा अग्निः ।

उग्निः पाञ्चजन्यः । पाञ्चन्यो यः ।

```
पाञ्चजन्य इति पाञ्च – जन्यः । यः पञ्चिचतीकः ।
। । । ।
पञ्चितीकस्तस्मात् । पञ्चितीक इति पञ्च – चितीकः ।
तस्मादेवम् । एवमाह । आहर्तव्याः । ऋतव्या उप ( ) । उप दधाति ।
दधात्येतत् । एतद् वै । वा ऋतूनाम् । ऋतूनाम् प्रियम् । प्रियम् धाम ।
धाम यत् । यदृतव्याः । ऋतव्या ऋतूनाम् । ऋतूनामेव । एव प्रियम् ।
प्रियम् धाम । धामाव । अव रुन्धे । रुन्धे सुमेकः । सुमेक् इति ।
सुमेक इति सु – मेकः । इत्याह । आह सम्वथ्सरः । सम्वथ्सरो
वै। सम्वथ्सर इति सम् – वथ्सरः। वै सुमेकः। सुमेकः
सम्वथ्सरस्य । सुमेक इति सु – मेकः । सम्वथ्सरस्यैव ।
सम्वथ्सरस्येति सम् – वथ्सरस्य । एव प्रियम् । प्रियम् धाम ।
धामोप । उपाप्नोति । आप्नोतीत्याप्नोति ॥ 46 (76/83)
(अभव - न्नायुरेव - र्तव्या उप - षड्विण्रातिश्च) (A11)
TS 5.3.12.1 - Kramam
प्रजापतेरक्षि । प्रजापतेरिति प्रजा – पतेः । अक्ष्यश्वयत् । अश्वयत्
तत् । तत् परा । पराऽपतत् । अपतत् तत् । तदश्वः । अश्वोऽभवत् ।
अभवद् यत् । यदश्ययत् । अश्वयत् तत् । तदश्वस्य । अश्वस्याश्चत्वम् ।
```

अश्वत्वम् तत् । अश्वत्वमित्यश्च-त्वम् । तद् देवाः । देवा अश्वमेधेन । अश्वमेधेनैव । अश्वमेधेनेत्यश्च – मेधेन । एव प्रति । प्रत्यदधुः । अदधुरेषः । एष वै । वै प्रजापतिम् । प्रजापति ए सर्वम् । प्रजापतिमिति प्रजा – पतिम् । सर्वम् करोति । करोति यः । योऽश्वमेधेन । अश्वमेधेन यजते । अश्वमेधेनेत्यश्च – मेधेन । यजते सर्वः । सर्व एव । एव भवति । भवति सर्वस्य । सर्वस्य वै । वा एषा । एषा प्रायश्चित्तिः । प्रायश्चित्तिः सर्वस्य । सर्वस्य भेषजम् । भेषज् सर्वम् । सर्वम् वै । वा एतेन । एतेन पाप्मानम् । पाप्मानम् देवाः । देवा अंतरन्न् । अतरन्नपि । अपि वै । वा एतेन । एतेन ब्रह्महत्याम् । ब्रह्महत्यामतरन्न् । ब्रह्महत्यामिति ब्रह्म – हत्याम् । अतरन्थ् सर्वम् । सर्वम् पाप्मानम् । पाप्मानम् तरति । 47 (50/56) TS 5.3.12.2 - Kramam तरित तरित । तरित ब्रह्महत्याम् । ब्रह्महत्याम् ँयः । ब्रह्महत्यामिति ब्रह्म – हत्याम् । योऽश्वमॆधॆन । अश्वमॆधॆन यजते । अश्वमेधेनेत्यश्च – मेधेन । यजते यः । य उ । उ च । चैनम् । एनमेवम् । एवम् वैदं । वेदोत्तरम् । उत्तरम् वै । उत्तरमित्युत्–तरम् ।

तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठे (TS 5.3)

वै तत् । तत् प्रजापतेः । प्रजापतेरिक्षे । प्रजापतेरिति प्रजा – पतेः । अक्ष्यश्वयत् । अश्वयत् तस्मात् । तस्मादश्वस्य । अश्वस्योत्तरतः । उत्तरतोऽवं । उत्तरत इत्युत् – तरतः । अवं द्यन्ति । द्यन्ति दक्षिणतः । दक्षिणतोऽन्येषाम् । अन्येषाम् पशूनाम् । पशूनाम् ँवैतसः । वैतसः कटः । कटो भवति । भवत्यफ्सुयोनिः । अफ्सुयोनिर् वै । अफ्सुयोनिरित्यफ्सु – योनिः । वा अश्वः । अश्वौऽफ्सुजः । अफ्सुजो वेतसः । अफ्सुज इत्येफ्सु-जः । वेतसः स्वे । स्व एव । एवैनम् । एनम् यानौ । यानौ प्रति । प्रतिष्ठापयति । स्थापयति चतुष्टोमः । चतुष्टोमः स्तोमः । चतुष्टोम इति चतुः – स्तोमः । स्तोमो भवति । भवति सरट् । सरङ्घ । ह वै । वा अश्वस्य । अश्वस्य सिक्थं । सक्थ्या । आऽवृहत् ( ) । अवृहत् तत् । तद् देवाः । देवाश्चतुष्टोमेन । चतुष्टोमेनैव । चतुष्टोमेनेति चतुः – स्तोमेन । एव प्रति । प्रत्यंदधुः । अदधुर् यत् । यच् चतुष्टोमः । चतुष्टोमः स्तोमः । चतुष्टोम इति चतुः – स्तोमः । स्तोमो भवति । भवत्यश्वस्य । अश्वस्य सर्वत्वाय । सर्वात्वायेति सर्व – त्वाय ॥ 48 (62/72)

। । (सर्व पाप्मान – मवृहद् – द्वादश च) (A12)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :
| (उथ्सन्नयज्ञो – देवा वै – यस्य मुख्यवती – र्नाकसद्भिरे –

| - -- |
| वै ताभिर – ष्टाचत्वारि⊍्शत्)

First and Last Padam of Third Prasnam of 5th Kandam । । (उथ्सन्नयज्ञः – सर्वत्वाय)

> ॥ पञ्चम काण्डे तृतीयः प्रश्नः क्रम पाठः समाप्तः ॥ ॥ हरिः ओं ॥

तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठे (TS 5.3)

Details of Panchati ,Padam and Krama Vaakyam for

Kandam 5, Prasanam 3 (TS 5.3)

	Panchati	Padams	Krama Vaakyams
Anuvakam 1	5	255	297
Anuvakam 2	5	234	282
Anuvakam 3	5	255	323
Anuvakam 4	7	364	435
Anuvakam 5	5	243	292
Anuvakam 6	3	162	199
Anuvakam 7	4	222	288
Anuvakam 8	3	151	173
Anuvakam 9	2	104	127
Anuvakam 10	4	199	227
Anuvakam 11	3	176	194
Anuvakam 12	2	112	128
Total →	48	2477	2965